

Společenství

Příloha ke zpravodaji Nahoru 4/2018 – podklady pro večerní programy na sborové dovolené v hotelu Diana na Benecku ve dnech 4.–11. srpna 2018

Témata večerních programů:

- 1a) **Víra jednotlivce a společenství:** Jak to spolu souvisí? (Teoretická část)
- 1b) **Co mě přitáhlo do společenství?** (Svědectví) – Výzva pro všechny, ať si něco (krátkého!) připraví!
- 2) **Bohoslužby** jako centrální forma sborového života (jak neodradit nově příchozí)?
- 3) **Další formy sborového života**, jejich význam a funkce.
- 4) **Rada starších: sbor, vedení, autorita** (a co když s ní máme potíže) **a demokracie** ve společenství.

Obsah:

Proč se obtěžovat s církví? – Zuzana Jurková

Proč chodím/nechodím (pravidelně) na bohoslužbu? – Samuel Gallat

Další formy sborového života – jejich význam a funkce – Ivana Doubravová

Rada starších, vedení a autorita – Phanel Osweto

Proč se obtěžovat s církví?

Tématem celého týdne je vytváření společenství. Zdá se ale smysluplné se nejdřív zeptat: Proč vlastně společenství? K téhle otázce mě totiž vede to, že si myslím, že většina z nás chápe/prožívá víru jako svůj individuální vztah s Bohem. K jakési praktické realizaci tohoto vztahu máme ve velkém vyznání víry (trochu abstraktně a květnatě, ale ne úplně nesrozumitelně): *Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom – Duchu Božího v sobě majíce – šťastni byli, život pravdy žili, pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli.* Tedy: abychom žili dobře a šťastně a abychom dosáhli věčného života. (Tehle složitý pojem nebudeme dnes rozebírat, ale jak si často říkáme, má svůj rozměr jednak v tom životě, který prožíváme teď tady na zemi, a jednak ten rozměr „potom napořád“.)

Jak tedy souvisí náš individuální dobrý a šťastný život, který se přelévá do života věčného, až v něj vyústí, s tím, že jsme tu spolu na Benecku v obsazení, které by si málokdo z nás sám vybral jako partáky na „dovolenou snů“: vriskající děti, jejich neurotické rodiče a příprotivnělé seniory... A nejen ten týden jednou ročně: my se většinou vídáme 1 – 2x týdně ve společenské formaci zvané církev, což je ono společenství, o kterém se budeme celý týden bavit. Proč? Proč se obtěžovat s církví? To je přesně název knihy Philipa Yanceyho, z níž budu čerpat.

Yancey začíná tvrzením, které vychází z jeho osobní zkušenosti: křesťanství není čistě intelektuální, vnitřní víra. Je možné jej prožívat jen ve společenství. „Někde hluboko vnímám, že církev obsahuje něco, co zoufale potřebuji... Během let jsem poznal, co mám v církvi hledat... Klíč k nalezení správné církve je ve mně. Jde o způsob, jakým se dívám.“ Následně předestírá 4 perspektivy, které nám tu „správnou církev“ umožňují vidět.

1) Pohled vzhůru. Začátečník (a někdy nejen ten) má sklony považovat to, co se děje v církvi (primárně Bohoslužby, ale i další), za jakési představení, jehož kvalitu hodnotí. „Dělejte, co se mi líbí.“ Teď odskočím k C. S. Lewisovi, který v *Radách zkušeného ďábla* popisuje, jak je pro ďábla snadné svést nováčka právě v prostředí církve: ty ubohé, směšné, zastaralé – nebo jakékoli jiné rituály, ty příšerné písničky, „které jsem považoval za texty pátého řádu, složené na hudbu šestého řádu... Postupem času jsem si ale uvědomil, že ty písničky šestého řádu zpívá v protější lavici s oddaností a užitkem starý svatý v perkách, a že já mu nejsem hoden tyto boty čistit.“ (Yancey dokonce zmiňuje někoho, kdo začal chodit do církve proto, že *Bohoslužba tam byla tak strašná, že musel být ještě nějaký jiný důvod, proč tam lidé chodí.*) Stručně řečeno, člověk si uvědomí, že to, co se v církvi děje, není divadlo pro něj, ale divadlo pro Boha, nebo strážlivěji řečeno jedna forma uctívání, způsob, jak se Bohu přiblížit. A v tom nám církev pomáhá.

2) Pohled kolem. Člověk má pochopitelně sklony hledat církev z lidí, jako je on sám: podobného věku, vzdělání, možná sociální úrovně... , kde křesťanská víra bude jakýmsi jemným nátěrem běžné světské homogenní skupiny. (Po pravdě řečeno to, co jsme povrchně viděli v církvích v USA, tomu docela odpovídalo.) Ovšem my jsme přesvědčeni – a to nejen na základě Bible, kupř. listu Efezským 3, kde Pavel mluví o církvi z Židů i pohanů, ale i z našich zkušeností, že to cenné na církvi je právě různorodost. Jinými

slovy to, že základem je víra – a to další se řeší. Sama to zažívám (někdy samozřejmě s dost ambivalentními pocity), že slánský sbor, kde jsou sociální pracovnice Alžběta, řemeslník Pavel, ministerská úřednice Pavla, kulturní atašé Jitka, já – učitelka na VŠ, bezdomovci, podnikatel Miloš... je opravdu Boží svolání, kde víme, že s naší růzností musíme nějak jednat. Že to je punc společenství, o kterém platí „Ne vy jste si vyvolili mne, ale já vás.“

Yancey uvádí, jak se účastnil semináře Scotta Pecka, který sezval lidi různých vyznání, aby si ověřil svou teorii společenství. Zatímco většina lidí si myslí, že aby mohlo vzniknout společenství, je potřeba nejdřív vyřešit konflikty, které lidi mají. Podle Pecka ovšem je přirozenější se nejdřív naučit žít ve společenství – a pak se vyřeší konflikty (jestli ještě nějaké budou).

Tedy: církev je místo, kde se učím žít s lidmi, kteří (v optimálním případě) nejsou jako já. Je to tréninkové místo pro budování Božího království („*Království Boží je mezi vámi*“). V Ef 3, 10 se píše o církvi z židů a pohanů: *Bůh chce, aby (nebeským) vládám a mocnostem bylo nyní skrze církev dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost*. Tím se zároveň dostáváme ke třetí perspektivě:

3) Pohled ven. Yancey cituje arcibiskupa Templa, podle kterého je *církev jedinou kooperativní společností na světě, která existuje pro dobro těch, kdo nejsou jejími členy*. Můžeme tu mít na mysli spoustu aspektů, jimiž církev prospívá okolí (typu že je vidět, jak pěkně se k sobě chovají tak různí lidé – Ježíšovo „Podle toho poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“, že je vidět – v lepším případě – fungující manželství ...), ale teď jde primárně o jedno: o starost o potřebné. Yancey jmenuje spoustu aktivit jeho církve v Chicagu, a nás snadno napadne spousta aktivit u nás. Některé z nich jsme dokonce více či méně úspěšně realizovali.

Dvě věci jsou na těch nejrůznějších aktivitách důležité a společné: jednak že každý dárce zjistí, jak má dávání ohromný přínos pro něj samého, a za druhé podle Yanceyho jsou aktivity navenek „nejdůležitějším faktorem úspěšnosti nebo selhání církve“/ nebo podle mého podstatným faktorem, pomáhajícím stmelování církve.

4) Pohled dovnitř. Čtvrtým tématem se částečně vracíme na začátek, k otázce Jak souvisí moje osobní víra s církví/společenstvím. Myslím, že ve většině křesťanských sborů (včetně našich) je ústřední zvěstí téma milosti (Yancey)/oběti (Lewis). Téma, které si potřebujeme pořád znitřňovat kvůli sobě samým i kvůli těm kolem nás. Yancey to ilustruje vyprávěním o afro-americkém členovi jejich sboru, který, když byl hodně našťavaný (což bylo často), využíval modliteb lidu k výrokům typu „aby bělošským kazatelům téhle církve vyhořely domy“ a podobně. A členové sboru se učili jednat s ním v duchu milosti.

Když u nás ve Slaném začíná beznohý bezdomovec Luděk modlitbu „Já bych vám chtěl ještě něco říct“ – a je to ten den už počtvrté – jsem už v pohodě, ale rasistické řeči jiného bratra mi fakt hodně vadí. A stejně jsem mu zatím jednu nevrátila – a křičím na něj jen celkem výjimečně. Shrnutí: společenství je prostředí, kde si primárně my uvědomujeme, jak moc potřebujeme milost. A v lepším případě tam tohle „milost v akci“ zažívají i příchozí.

V těchhle všech zmíněných smyslech pomáhá sbor jedincově víře.

Možná jste čekali víc teologie. Mně připadá opravdu silné uvědomění si překryvu Ježíšových výroků „Království Boží je mezi vámi“ a „Moje království není z tohoto světa“. Protože opravdu: to, o čem jsem mluvila, prostě není z tohoto světa.

Zuzana Jurková

Proč chodím/nechodím (pravidelně) na bohoslužbu?

Je důležité chodit pravidelně v neděli na bohoslužbu? Proč ano, proč ne, co nás k tomu vede, jaké jsou překážky, co to znamená „pravidelně“, atd. tomu jsme věnovali jeden večer na sborové dovolené. Diskuze byla založena na dvou dotaznících, každý měl 11 otázek s možností vlastních komentářů. Cílem bylo, abychom si poctivě sami k sobě na tyto otázky opověděli. Každý si mohl zvolit maximálně tři důvody, proč chodí či nechodí na bohoslužby. A tady jsou souhrnné výsledky:

Proč chodím (pravidelně) na bohoslužbu (5 hlavních důvodů)?

- Bohoslužba patří k základům života křesťana. Proto v neděli chodím do kostela. – 24x
- Potkávám přátele. – 22x
- Liturgie poskytuje prostor pro ztišení a rozjímání. – 16x
- Prožívám Večeři Páně jako středobod bohoslužby a duchovního života křesťana. – 12x

- Těším se na kázání. - 12x

Proč nechodím (pravidelně) na bohoslužbu (5 hlavních důvodů)?

- Mám/e jiné plány na víkend. – 15x
- Bohoslužba začíná moc brzo ráno. – 8x
- Jsem příliš zaneprázdněn. – 6x
- Prostě se mi nechce. – 5x
- I když jsem věřící, bohoslužba nenaplnuje moje potřeby. – 3x

A teď několik statistických informací a reakcí, které vyplynuly z diskuze:

- Sešlo se celkem 76 vyplněných dotazníků.
- 109 reakcí se týkalo chození na bohoslužby, 45 reakcí na nechození na bohoslužby. Znamená to tedy, že více, cca 70 %, jsme věnovali zájmu o přítomnosti na nedělních bohoslužbách, oproti cca 30 %, které vyjadřovaly důvody, proč na bohoslužby v neděli nechodíme.
- 22 reakcí spojené s chozením na bohoslužby souviselo se setkáváním se s přáteli. Už předcházející večer jsme se tohoto tématu dotkli. Církev/sbor není skupina "super přátelů" (mysleno, že máme stejné koníčky, jsme stejně staří, atd.). To, co nás spojuje, je působení Božího Ducha, otevřenost se tomuto vedení podvolovat, měnit se a tím se aktivně těšit společenství s druhými.
- Byl jsem překvapen, že pouze 12 reakcí bylo na otázku, zda se těšíme na kázání. Avšak jeden komentář to vhodně vysvětlil: "Bohoslužba má dva středobody: blok slova a blok eucharistie. Nelze upřednostnit jedno na úkor druhého."
- Otázka: "Rád zpívám." otevřela diskusi, zda písně z kancionálu jsou aktuální pro naši dobu. Došli jsme k závěru, že tyto písně mají historickou a duchovní hodnotu, ale je důležité je znát a dobře zpívat. Vedle toho by bylo vhodné zpívat modernější písně, chvály v širokém smyslu chápání, a ty zapojit jednou za měsíc do rámce bohoslužeb.
- Zhruba 50 % reakcí, které byly spojeny s nechozením na bohoslužby, se týkalo pouze dvou otázek: "Mám/e jiné plány na víkend." a "Jsem příliš zaneprázdněn." Znamená to, že přítomnost či nepřítomnost na bohoslužbách je úzce spojena s našimi osobními prioritami.
- Došli jsme k závěru, že čas, kdy začínají bohoslužby, není až tak podstatný faktor pro chození či nechození na bohoslužby.

A co říct na závěr:

- I když máme různé formy aktivit ve sboru (biblická, skupinky, atd.), bohoslužba zůstává stále centrálním bodem duchovního života sboru i jednotlivce.
- Ukončil bych jedním komentářem z dotazníku: "**Chodím ráda, je to radostná povinnost z lásky, jako na rande, těším se z Boží přítomnosti, ze vzájemných vztahů.**"

Samuel Gallat

Další formy sborového života – jejich význam a funkce

Obecně považuji za cíl osobního i sborového života setkání s Bohem, klanění se mu a jeho uctívání, odevzdání mu sebe sama i toho nejlepšího, co máme (nejen v oblasti materiální, ale i duševní, naše schopnosti aj.)

Na úvod několik biblických textů: Mt 2, 10–11; Ef 2, 19–22, Ef 4, 11nn; J 14, 6–7; Sk 2, 41–42. Není to rozhodně vyčerpávající výčet, protože téměř každý verš NZ mi přišel, že nám může o sborovém životě něco říct a něco nás naučit.

Formy sborového života ovlivňuje do určité míry jak naše individuální prožívání víry, tak i žitá víra v rodině. To si přinášíme s sebou do společenství sboru (církev). Slyšíme-li Boží hlas a podřizujeme se jeho vedení v každodenním běhu života, snadněji budeme totéž uskutečňovat i v životě společenství.

Otázky k zamyšlení a hledání odpovědí pro každého člena sboru:

Co pro mě znamená společenství? Cítím se jeho součástí? Ztotožňuji se s tím, co se v něm děje? Jaké aktivity a v jaké formě je sbor nabízí? Jsem připraven podílet se na sborových aktivitách? (na jakých, je mi to jedno nebo si je vybírám, případně podle čeho). Kolik času jsem ochoten (případně reálně mohu) vyčlenit pro sborový život? Jaké sborové aktivity považuji za prioritní? Musím (chci) být na všech sborových aktivitách (pokud nemají ze své podstaty specifické určení např. mužská, ženská skupinka, děti, mládež)? Jaké sborové aktivity postrádám? (Co dělám pro to, aby byly uskutečněny.)

Sbor (jeho vedení) by měl jasně dát svým členům na srozuměnou, co od nich očekává. Má to sbor jasně definováno? Umí členové sboru na tuto otázku odpovědět? Umíme se o tom ve společenství jasně bavit? Konkrétní forma i způsob vedení dané aktivity může být různá. Záleží na dohodě většiny členů sboru. Vždy se může stát, že někomu daná aktivita nebo její forma nebude stoprocentně vyhovovat. Jde o to, aby její průběh nebyl pro daného člověka příliš „odrazující“. Pochopitelně záleží i na postoji jednotlivce, zda chodí na danou aktivitu pouze s tím, aby mu to něco přinášelo, a když ne, tak nechodí, nebo zda svou účast bere jako součást učení se být spolu a být součástí většího celku.

Uvádím několik citátů z knihy Jamese Mallona Proměna farnosti. *Z udržovacího režimu k misijnímu zápalu: **Být učedníkem Ježíše Krista znamená zapojit se do celoživotního procesu učení se od Ježíše, našeho Pána a učitele, a také učení se o něm. Tento proces učení se není nahodilý, ale vědomý, a vyžaduje disciplínu. Stát se učedníkem znamená oddat se tomuto procesu růstu.***

*Lidé shromáždění v našich kostelích jsou povoláni, aby získávali za učedníky, ale většina z nich se zatím sama učedníky nestala. **Další překážkou v tomto úkolu je skutečnost, že výuka ve věcech víry je v dospělém věku vnímána jako cosi zcela dobrovolného a ne nezbytného.** Považujeme ji za důležitou u dětí a dospívajících, ale z jakéhosi důvodu máme za to, že dospělí už se učit, růst a zrát nepotřebují. Ačkoli laici naší církve mají větší vzdělání a odbornost než kdykoli v dějinách, odpovídající vzdělání ve věcech víry, teologie, Písma svatého a duchovního života za tím silně pokulhává.*

Víra naše je často redukována na pouhé znalosti o něm, ale nedostatečné povědomí o tom, že je vůbec možné Ježíše poznat, že je možné, aby on osobně poznal a miloval nás. Podobáme se lidem, kteří jako by žili v černobílém světě a nedokázali vnímat barvy.

Musíme se snažit vytvářet prostor pro ty, kdo chtějí poznat Ježíše jako živého Pána, vzbudit hlad po něm, a potom je začít formovat, získávat za učedníky.

Stát se církví učedníků je ovšem jen jedna část našeho poslání, tato církev učedníků musí také „jít“ a „získávat za učedníky“ všechny národy, všechny lidi.

Lidské základy církve, ať už na celosvětové nebo na místní úrovni, tvoří její lidská kultura. Kulturou církve žijící v konkrétní diecézi nebo ve farnosti přitom nemáme na mysli etnické složení, ale hodnoty, které členové vyznávají.

Kultura každé organizace se pozná podle toho, čeho si její příslušníci doopravdy cení. A tyto hodnoty nepoznáme nejlépe z toho, co se říká, ale z toho, co se dělá, anebo naopak nedělá. Hodnoty se sdělují tím, co se slaví, co se toleruje a co se předpokládá. Tyto nevyřčené hodnoty, jež vytvářejí kulturu každé farnosti, připomínají ledovec, z něhož se 80% skrývá pod hladinou.

Nestačí o tom, co tvoří naše hodnoty, jenom mluvit. Naše skutečné hodnoty se sdělují tím, jak se chováme. Chceme-li poznat hodnoty nějaké farnosti, musíme se zaměřit na to, čemu se v ní věnuje čas a za co se utrácejí peníze.

Každý farní program je dobrý jen do té míry, nakolik je dobrá kultura farnosti. I tak úspěšné evangelizační programy, jako jsou kurzy alfa, budou mít jen velice omezený dopad, pokud se hodnoty dané farnosti s hodnotami příslušného programu výrazně rozcházejí.

*U svatého Benedikta (jméno farnosti podle kostela) mluvíme o 5 očekávaních, které vznášíme, jak vůči našim farníkům, tak vůči duchovním. **Od každého se čeká, že se bude účastnit bohoslužeb, růst, sloužit, navazovat vztahy a dávat.***

*Během 4 let se objevily také nějaké problémy. **Tím prvním bylo vytvořit dostatek příležitostí k duchovnímu růstu, které by oslovily rozmanitou škálu našich farníků, lidí různého věku, spirituality, nasazení a dispozic.***

*U společenství, v NZ označovaném slovem koinónia, jde o společný život. Je to smysluplné společenství, kde se lidé navzájem znají a mají rádi, nejsou si cizí, znají se jménem – a navzájem se podporují v povolání ke svatosti. Může zahrnovat i společenské setkávání, nedá se na ně ale omezovat. **Společenství vzniká tehdy, když se farníci cítí za sebe navzájem odpovědní.***

Učednictví je celoživotní proces dozrávání a učení, do kterého věřící ochotně vstupuje, pokud prošel skutečnou evangelizací. Patří sem i katecheze, učednictví se ale nedá omezovat jenom na ni a zahrnuje také růst ve víře, v poznání, v modlitbě i v rozpoznávání svých Bohem svěřených darů.

Jsou charakteristické aktivity, které by mělo mít každé křesťanské společenství? Které by ve „zdravém sboru“ měly být v rámci možností zastoupeny nebo by o ně měl usilovat?

V textech Nového zákona najdeme tyto okruhy (seznam jistě není vyčerpávající):

- a) Bohoslužebná shromáždění.
- b) Společné doznávání vin – uvědomovat si, co zanedbávám vůči společenství. V čem selhávám. Posila obecného kněžství a vědomí sounáležitosti, učení se zodpovědnosti za sbor.
- c) Žítí svátostí – křest, biřmování, Večeře Páně, svátost smíření, posila nemocných, manželství. Učit se užívat je jako nástroje, které budují společenství. Objevovat svátosti jako dar pro osobní zbožnost i kolektivní zbožnost. Učit se je žít ve společenství jako formu našeho svědectví a vyznání, komu věříme.
- d) Duchovní obnova, duchovní cvičení – osobní prožitek přítomnosti Ježíše Krista v životě. Vede k proměně života. Povzbuzení pro objevování duchovních darů pro službu ve sboru. Učit se oblékat nové lidství (Ef 4, 17.22–24).
- e) Modlitební shromáždění, prohlubování se v modlitbě – seznamovat se s různými způsoby a formami modlitebního života (ztišení a meditace, chvály, děkování, prosby, přímlyvy aj.), spojení modliteb a půstu. Vzájemné „nesení se“ na modlitbách.
- f) Duchovní doprovázení – umění povzbuzovat/napomínat (Gal 6, 1).
- g) Sociální a charitativní činnost sboru – co v tomto směru sbor podniká: finanční sbírky, konkrétní pomoc členům sboru.
- h) Misie, evangelizace – získávání nových učedníků.
- ch) Finanční podpora sboru a jeho aktivit – ochota k obětavosti; vědomí sounáležitosti s ostatními sbory a celkem církve
- i) Péče o sborovou budovu, liturgický prostor – náš postoj ke společnému domu, jak o něj pečujeme.
- j) Péče o děti, rodiny s dětmi – jaké formy sborového života jim poskytujeme? Jak se rodina může a má zapojit do života sboru? Jaké akce nabízíme?
- k) Služba starších ve sboru
- l) Pohostinnost vůči bratrům a sestrám, vůči příchozím (1. Pt 4, 9).
- m) Pohotovost k vydávání svědectví o Kristu – při bohoslužbě, evangelizaci a misii, v rodině, náhodné rozhovory a setkání (1 J 1, 1–3)

Život ve sboru nás formuje. Jsme povoláni jako učedníci. Shromáždění spolu kolem Ježíše, k tomu, abychom spolu s ním a spolu navzájem sdíleli vše. Učednictví žité ve společenství by mělo proměňovat náš přístup ke světu, materiálním hodnotám, měnit žebříček našich hodnot. Náš život ve společenství je založen na Ježíšově výzvě: **Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno (Mt 6, 33)**

Ivana Doubravová

Rada starších, vedení a autorita

Sestry a bratři, pokud jde o téma dnešního večera, máme se zabývat radou starších, vedením a autoritou. Na úvod je třeba zmínit, že v našich sborech jsou zřejmé úkoly rady starších jako takové. Předseda nebo předsedkyně má jasný úkol – pomáhat ve vedení NO. Ostatní členové RS pak mají odlišné úkoly, které umožňují běžné fungování sboru. Můžeme říci, že vedení a autorita spolu souvisejí. Pokud jde o církev, ten kdo stojí v čele, má od Boha určitý úkol a jeho autorita má také vycházet od Boha. Všichni pak tyto své úkoly mohou plnit, když se nechají vést Duchem svatým. Je pravda, že Duch svatý v církvi nebo ve sborech vzbuzuje různá charismata. Může se potom zdát, že tak vzniká zmatek nebo nedorozumění, ale ve skutečnosti se pod Jeho vedením rodí nesmírné bohatství. Vznikne však problém, když my sami chceme vytvořit jednotu podle svých lidských představ.

V církvi často hovoříme o potřebě rozvoje nejenom duchovně, ale také abychom my sami byli příkladem pro svět kolem nás. Apoštol Petr napsal dopis všem, kdo **byli předem vyhlédnuti od Boha Otce a posvěceni Duchem, aby se poslušně odevzdali Ježíši Kristu a byli očištěni pokropením jeho krví. (1 Pt 1, 2)**, tedy všem křesťanům. Těm následně píše, že jsou **rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu. (1 Pt 2, 9)**.

Je to něco, co se týká naprosto každého křesťana bez ohledu na jeho duchovní zralost. Podobně můžeme číst slova apoštola Jana, kde mluví o tom, že nás Ježíš Kristus miluje, že svou krví nás zprostil hříchů a **učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce.** (Zj 1, 6).

Vedení Božího lidu ustanovené Starou smlouvou, které zprostředkovávalo přístup k Bohu, pominulo, když přišla smlouva nová, potvrzená Kristovou obětí. Pisatel listu Židům připomíná, že Kristus je jediným veleknězem nikoliv podle Áronského řádu, ale podle řádu Melchisedechova (Žd 5, 6.10; 6, 20; 7, 11). Jako velekněz je Kristus jediným prostředníkem mezi Bohem a veškerým vykoupeným lidem (1 Tm 2, 5). Proto jsou všichni křesťané nazváni kněžími, neboť mají skrze Krista všichni stejný přístup k Bohu. V tomto smyslu neexistuje žádná hierarchie v Božím lidu, ale: *Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.* (Ga 3, 28–29)

Přesto v Božím lidu nemá místo chaos nebo anarchie, protože Bůh ustanovil funkční řád, autoritu i vedení v církvi. Viz T. Lorenzen Resurrection and discipleship „Vzkříšení a učednictví“¹

Vedení církve (Sk 14, 23; Tt 1, 5)

Pokud jde o vedení církve, ve Skutcích apoštolů čteme, že když církev začala, měla ustanovené vedoucí, kteří byli zodpovědní za její fungování, za sycení Božího lidu Božím slovem, za čistotu učení, za svatost života křesťanů i celého společenství. Tito vedoucí byli nejčastěji označováni slovem **starší**.

Nový zákon pak věnuje úloze starších mnohem více místa než například učení o znovuzrození. To nám ukazuje, že se nejedná o nic nepodstatného, ale jde o velmi závažný předmět, kterému bychom měli věnovat náležitou pozornost. Apoštol Pavel poslal vzkaz do Efezu a zavolal si starší církve².

Starší (řec. presbyteros) tedy jsou nazváni **strážci** (řec. episkopos – z toho je slovo biskup) a pastýři (z toho jsou slova jako pastor nebo farář). Vidíme, že Písmo nerozlišuje různé skupiny vedoucích, ale zná jenom jednu skupinu, kterou nazývá několika způsoby podle toho, jakou její funkci chce zdůraznit.

Boží slovo klade velký důraz na to, abychom dobře porozuměli tomu, že **starším** nemůže být kdokoliv, ale že člověk, který má být starším, musí splňovat určité podmínky. Tyto podmínky můžeme rozdělit do čtyř skupin:

1. Má vnitřní povolání

Jak píše Pavel dopis Timoteovi, takový člověk musí toužit po práci pastýře lidských duší (1Tm 3, 1). Musí chtít dělat tuto práci dobrovolně, nikoliv z donucení nebo kvůli prospěchu, který taková práce přináší. (1Pt 5, 2).

2. Musí mít dobrý charakter

Ti, kteří slouží v tomto směru, musí mít charakter. Písmo věnuje mnoho prostoru tomu, aby popsalo charakterové vlastnosti starších. Např.: *Mají to být lidé bezúhonní, jen jednou ženatí, mají mít věřící děti, kterým se nedá vytknout nevázanost a neposlušnost. Neboť biskup má být bezúhonný jako správce Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, ziskuchtivý. Má být pohostinný, dobrý, rozvážený, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý...* (Tt 1, 6–8)

Ještě podrobnější seznam najdeme v 1 Tm ve 3. kapitole, kde Pavel vymezuje konkrétní požadavky ve smyslu povinnosti.

3. Musí mít určité schopnosti

Bible stanovuje pouze dvě schopnosti, které musí starší mít – je to schopnost vést (proto má dobře vést svou rodinu – 1Tm 3, 4–5) a schopnost učit – starší má být: *... pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce.* (Tt 1, 9)

4. Měl by být rozpoznán z vnějšku

Opět ve slovech apoštola Pavla čteme, že starší má mít dobrou pověst mezi nevěřícími (1Tm 3, 7) a musí mít dobrou pověst i mezi věřícími. Člověk, který má být ustanoven jako starší, musí nejen naplňovat charakterové požadavky, ale musí už sloužit v církvi tak, jako slouží starší.

---

¹ Lorenzen Thorwald: *Resurrection and Discipleship-Interpretive models, biblical reflections, Theological Consequences.* Maryknol, New York, 1995

² Pavel píše: „*Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna.*“ Skutky 20, 17.20

Je zodpovědností stávajících starších modlit se za takové muže, vyhledávat je, připravovat je a nakonec je v souladu s rozpoznáním celé církve ustanovit. To je nejlepší způsob, jak můžeme zajistit, aby staršími byli skutečně ti, které ustanovil Duch svatý (Sk 20, 28) a nikoliv lidé, kteří se ustanovili sami.

Autorita v církvi

Co se týče autority v církvi, zastavme se nad třemi základními otázkami:

1. **Jak bychom měli uplatňovat naši autoritu a proč některé lidé mají s autoritou problém?**
2. **A jaký by měl být náš postoj k autoritě?**
3. **Jak vypadá správným způsobem uplatňovaná autorita?**

Na tyto otázky nám opět dává odpověď Písmo. Když se učedníci přeli o to, kdo z nich je největší, a když synové Zebedeovi chtěli získat místa po Ježíšově pravici a levici, tak jim Ježíš říká: **Víte, že vládcové panují nad národy a velcí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.** (Mt 20, 2528)

Světská autorita souvisí s mocí, penězi a vlivem..., **duchovní autorita se uplatňuje službou!** Jestliže chceme duchovně ovlivňovat druhé lidi nebo je vést, pak je to možné jedině skrze službu! Kdo má tuto ambici, a Ježíš ji neodsuzuje – není špatná, tak ať se stane služebníkem všech.

Druhé, co je důležité si uvědomit, je to, že autoritu dává Bůh! Ježíš odpovídá Janovi a Jakubovi: **udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.** (Mt 20, 23b)

Skutečná autorita je vždy od Boha, nelze si jí přivlastnit! Můžeme se vydat tím směrem, a k tomu nás Bůh zve všechny, abychom se stali služebníky druhých, ale Bůh je tím, kdo dává zmocnění a autoritu ke kázání, ke službě, k vedení. On dává moudrost.

Jaký by měl tedy být náš postoj k autoritě? 1 Pt 2,11-13

Hlavní důvod, který čteme u apoštola Petra, je ten, že je to kvůli Pánu! Kvůli Pánu – protože to On po nás požaduje a protože On se sám první pokořil kvůli nám, aby nám získal spasení a dal nám tak příklad k následování!

Kdyby se Ježíš nepodrobil nespravedlivému trestu, kdyby se v Getsemane rozhodl neposlechnout svého Otce a nevpil by až do dna pohár Božího hněvu, byli bychom stále ještě ztraceni.

Ale *“tou vůli jsme zachráněni”* (Žd 10, 10a), totiž tím, že Ježíš poslechl vůli svého Otce a podřídil se lidem! Bůh ve světě ustanovil určitý řád, kterému se i my máme podříditi, kvůli němu, protože to On po nás žádá!

Druhý důvod, který Petr uvádí, je ten, že je to kvůli lidem! Máme se podřizovat vládám, pánům dobrým i zlým, jeden druhému... nejen kvůli Božímu řádu, ale i kvůli těm lidem samotným. Zejména proto, aby mohli být získáni pro Krista (1 Pt 2, 12) a proto, **aby Boží jméno ani naše učení neupadlo do špatné pověsti** (1 Tm 6, 1)! Proto říká Petr ženám: **podřizujte se svým mužům, i když se někteří z nich vzpírají Božímu slovu, můžete je beze slov získat svým jednáním, když uvidí váš čistý život v bázni Boží.** (1 Pt 3, 12) Proto říká Petr otrokům: **podřizujte se ve vši bázni pánům, nejenom dobrým a mírným, nýbrž i tvrdým** (1 Pt 2, 18), aby snad i je získali pro Krista.

Důvodem proč se máme podřizovat, je to, že je to dobré kvůli nám! Naše lidská přirozenost se nechce podřizovat ani poslouchat! Chceme být svými Bohy a Pány, a to je naše prokletí! Už velice malé děti dávají najevo svůj vzdor a neposlušnost. I když u nich to ještě nebude tak silné jako u dospělých, protože je Ježíš dává za příklad pokory ostatním, když říká: **jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší...** (Mt 18, 34) Proto je třeba, abychom se uměli pokořit, protože v podřizenosti lidem se učíme podřizenosti Pánu, a také se Mu zároveň učíme důvěřovat. I když někdy budeme trpět příkoří, je to milost před Bohem, jak říká opět apoštol Petr (1 Pt 2, 19). **Nechme místo pro Boží soud** (Ř 12, 19b) tak jako král David v případě Saula počkal, až ho Bůh sám odstranil. Tímto poukážeme na správně uplatňovanou autoritu.

Na závěr můžeme říct, že my jako lidé máme pouze dvě možnosti. Buď se pokoříme pod mocnou a laskavou ruku Boží, anebo zůstaneme zdánlivě svobodni – ve skutečnosti však otroky svých žádostí, vášní a hříchu, *poslušni vládce nadzemských mocností* – ďábla (Ef 2, 2). Proto nás i Jakub vyzývá: *Podřídte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám.* (Jk 4, 7)

Phanuel Osweto